

onlajn glasilo Centra za prava deteta

2016. GODINA

Centar za prava deteta

Prava deteta u Republici Srbiji u 2016. godini

➤ **Tokom 2016. godine stanje prava deteta nije unapređeno u meri u kojoj je to bilo očekivano.** Operativan Savet za prava deteta i sveobuhvatan dokument kojim se na jasan način definiše politika države prema deci predstavljaju dva ključna preduslova za preduzimanje svih drugih mera kojima se doprinosi unapređenju prava deteta i poboljšanju uslova u kojima žive i odrastaju deca u Srbiji. U 2016. godini Republika Srbija nije formulisala novu politiku prema deci iako je Nacionalni plan akcije za decu, usvojen 2004. godine od

strane Vlade Republike Srbije, istekao 2015. godine. Prva sednica Saveta za prava deteta u novom sastavu održana je krajem godine, tačnije 20. decembra 2016. godine.

➤ **Početak godine bio je obeležen iščekivanjem raspisivanja izbora za narodne poslanike, kao i povišenom političkom tenzijom izazvanom izbegličkom krizom.** Vanredni parlamentarni i redovni pokrajinski i lokalni izbori održani su 24. aprila. Lokalni izbori sprovedeni su u 17 beogradskih opština i 138 opština i gradova u Srbiji. Dana 3. juna održana je konstitutivna sednica Skupštine Srbije. Vlada Republike Srbije je formirana 11. avgusta 2016. godine

imenovanjem Aleksandra Vučića za predsednika. U svom novom sazivu Vlada ima 4 potpredsednika i 16 ministarstava. Uzimajući pomenuto u obzir, u ovom periodu u Republici Srbiji nije se bavilo sistemskim pitanjima od značaja za život dece.

➤ **Na sednici održanoj, 14. jula 2016. godine formiran je Odbor za prava deteta Narodne skupštine Republike Srbije.** Maja Gojković, predsednica Narodne skupštine je predsednica i Odbora, dok je za zamenicu predsednika Odbora izabrana Milena Bićanin.

➤ Tokom 2016. godine, na trećoj Međuvladinoj konferenciji EU i

Srbije održanoj 18. jula u Briselu otvorena su poglavlja 23 - Pravosuđe i osnovna prava i 24 - Pravda, sloboda i bezbednost, dok je na četvrtoj Međuvladinoj konferenciji doneta odluka o otvaranju pregovaračkih poglavlja 5 - Javne nabavke i 25 - Nauka i istraživanje.

Republika Srbija je do sada u pregovorima o članstvu u EU koji su počeli u januaru 2014. godine otvorila šest od 35 poglavlja.

➤ **Predstavnici Koalicije za monitoring prava deteta u Republici Srbiji učestvovali su 7. juna 2016. godine na pripremnoj sednici UN Komiteta za prava deteta na kojoj su predstavili**

najvažnije zaključke iz Drugog i trećeg alternativnog periodičnog izveštaja o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008 – 2014) kao i druga važna zapažanja. Komitet za prava deteta uputio je listu pitanja Republici Srbiji u vezi sa Drugim i trećim periodičnim izveštajem o primeni Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji ([List of issues in relation to the second and third periodic reports of the Republic of Serbia.pdf](#)). Listom dodatnih pitanja obuhvaćena su i pitanja istaknuta u Alternativnom periodičnom izveštaju koji je pripremila Koalicija, kao i ona na koja su

predstavnicima Koalicije ukazali na pripremljenoj sednici Komiteta za prava deteta. Vlada Republike Srbije je na sednici održanoj 9. novembra 2016. godine usvojila Odgovore na dodatna pitanja Komiteta za prava deteta u vezi sa Drugim i trećim periodičnim izveštajem Republike Srbije o primeni Konvencije o pravima deteta, nakon čega su isti dostavljeni Komitetu. **Delegacija Republike Srbije predstaviće izveštaj na 74. sednici Komiteta za prava deteta zakazanoj za 24. januar 2017. godine.**

- Dana **1. jula 2016. godine prezentovan je Prvi izveštaj o sprovođenju Akcionog plana za Poglavlje 23.**

Izveštaj je dostupan na sledećem linku:

<http://www.mpravde.gov.rs/tekst/13178/izvestaj-br-1-22016-o-sprovođenju-akcionog-plana-za-poglavlje-23.php>

Podsećanja radi, Vlada Republike Srbije je 11. decembra 2015. godine, za potrebe praćenja sprovođenja aktivnosti iz Akcionog plana za Poglavlje 23 obrazovala Savet za sprovođenje Akcionog plana za Poglavlje 23, a na sednici održanoj 27. aprila 2016. godine je usvojila tekst Akcionog plana.

- **Evropska komisija je 9. novembra objavila godišnji izveštaj za Srbiju za 2016. godinu.** Izveštaj obuhvata period od oktobra 2015. do septembra

2016. godine i zasnovan je na priložima iz različitih izvora, uključujući priloge Vlade Republike Srbije, država članica EU, izveštaje Evropskog parlamenta i informacije dobijene od različitih međunarodnih organizacija i udruženja građana. **Problemi i prioriteti na koje je ukazao Centar za prava deteta u pisanom prilogu i koje je dostavio Delegaciji Evropske unije našli su svoje mesto u izveštaju.**

- **Formirane Radne grupe Saveta za prava deteta grada Beograda.** U okviru mandata Saveta za prava deteta grada Beograda, tela čija je uloga da prati i analizira ostvarivanje prava deteta na području grada

Beograda, daje inicijative za izmenu propisa iz oblasti ostvarivanja prava deteta, stara se o unapređenju prevencije i zaštite prava deteta, organizuje stručne skupove u oblastima specifičnim za prava deteta na području grada Beograda, u prvom tromesečju 2016. godine konstituisano je i svih šest posebnih radnih grupa, odnosno definisan opšti delokrug njihovog rada:

1. Radna grupa za rani razvoj dece uzrasta od 0-3 (5) godina,
2. Radna grupa za prevenciju i zaštitu dece od nasilja i dece koja žive ili rade na ulici,
3. Radna grupa za inkluzivno vaspitanje i obrazovanje dece,

4. Radna grupa za razvoj usluga socijalne zaštite i smanjenje siromaštva dece i njihovih porodica,

5. Radna grupa za decu i mlade sa problemima u ponašanju i u sukobu sa zakonom,

6. Radna grupa za izradu predloga Programa politika za decu Beograda za period 2016-2020. godina.

Predstavnica Centra za prava deteta rukovodi radom Radne grupe za decu i mlade sa problemima u ponašanju i u sukobu sa zakonom i učestvuje u radu Radne grupe za izradu predloga Programa politika za decu Beograda za period 2016-2020. godine.

➤ Dana **9. novembra 2016. godine Vlada Republike Srbije je donela rešenje o razrešenju i imenovanju predsednika, sekretara i članova Saveta za prava deteta.** Predsednica Centra za prava deteta imenovana je za jednog od 18 članova Saveta. **Konstitutivna sednica Saveta za prava deteta održana je 20. decembra 2016. godine.** Na održanoj sednici razmatran je Nacrt zakona o zaštitniku prava deteta. Tom prilikom predstavljeni su i podržani od strane članica Saveta komentari i sugestije Centra za prava deteta na Nacrt, upućeni Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna

pitanja. Na održanoj sednici pokrenuta je inicijativa za donošenje novog Nacionalnog plana akcije za decu, kao i inicijativa za donošenje nove Strategije za prevenciju i zaštitu dece od nasilja.

➤ Imajući u vidu činjenicu da prema popisu stanovništva Republike Srbije iz 2011. godine populacija dece u Srbiji po prvi put beleži pad u odnosu na starije od 65 godina, neophodno je da država povede i ubrza procese u domenu populacione politike.

Vlada Republike Srbije je 26. decembra formirala Savet za populacionu politiku na čelu sa premijerom.

Na neophodnost ovih koraka svojevremeno je ukazao i Centar za prava deteta i dostavio dopis relevantnim ministarstvima i široj javnosti.

➤ Tokom 2016. godine Skupština Republike Srbije usvojila je 9 zakona značajnih za ostvarivanje prava deteta: Zakon o policiji, Zakon o javnom redu i miru - usvojeni 26. januara; Zakon o sportu - usvojen 4. februara; Zakon o izmenama i dopunama zakona o prekršajima - usvojen 12. februara; Zakon o opštem upravnom postupku, Zakon o javnom zdravlju, Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti - usvojeni 29. februara, Zakon o sprečavanju nasilja u porodici,

Zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika - usvojeni 23. novembra.

Aktivnosti Centra za prava deteta u 2016. godini

➤ U Beogradu je 26. januara 2016. godine održana Završna međunarodna konferencija "Osnaživanje dece i mladih sa smetnjama u razvoju da reaguju na zlostavljanje i zanemarivanje".

Konferenciju su organizovali Centar za prava deteta i dobrotvorna organizacija Lumos čiji je osnivač spisateljica J. K. Rowling, a uz finansijsku podršku Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji kroz Program Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava.

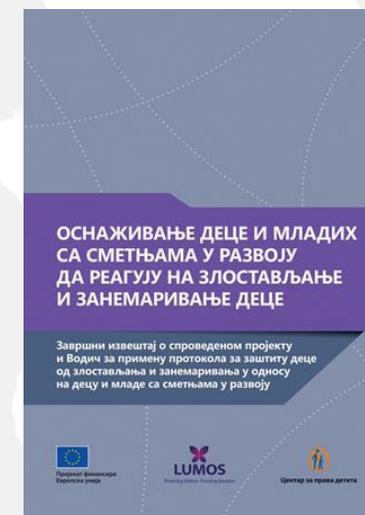

Konferenciji je prisustvovalo ukupno 75 učesnika iz zemlje i inostranstva.

Na konferenciji su predstavljени:

- Najvažniji rezultati postignuti u okviru projekta „Osnaživanje

dece i mladih sa smetnjama u razvoju da reaguju na zlostavljanje i zanemarivanje dece“ i **"Vodič za primenu protokola za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja u odnosu na decu i mlade sa smetnjama u razvoju"**.

- Lako čitljiva brošura za decu i mlade **"Niko ne sme da te povredi"**- Knjiga za decu i mlade da im pomogne da razumeju šta su zlostavljanje i zanemarivanje.

- Izveštaj o aktivnostima koje su sproveli deca i mladi sa smetnjama u razvoju okupljeni oko Kluba za zdrave promene –

„Samozastupanjem do zdravih promena“.

- Predstavница Centra za prava deteta je učestvovala na završnoj konferenciji projekta **"Prava deteta iza rešetaka - Ljudska prava dece lišene slobode: Unapređenje mehanizama nadzora"** ("Children's Rights Behind Bars" Human rights of

children Deprived of liberty: Improving Monitoring Mechanisms") koja je održana u Briselu 15. februara 2016. godine. Na konferenciji je predstavljen **Praktični vodič o nadzoru rada ustanova u kojima se nalaze deca lišena slobode.**

Ovaj vodič je rezultat dvogodišnjeg rada velikog broja eminentnih eksperata i organizacija širom Evrope iz 14 zemalja (Austrija, Belgija, Estonija, Francuska, Irska, Italija, Luksemburg, Holandija, Poljska, Rumunija, Španija, Britanija i Srbija) koje su učestvovala u ovom projektu i od velikog je značaja za unapređenje i zaštitu prava dece lišene slobode. Projekat koordiniše Defence for Children International (DCI) - Belgium i finansira Program krivičnog pravosuđa Evropske komisije (Criminal Justice Program of the European Commission), a Centar za prava deteta je jedan od pridruženih partnera na projektu.

- Tokom januara i februara Centar za prava deteta je bio angažovan da

za potrebe kancelarije UNICEF-a Crne Gore **pripremi „Vodič za savetovanje roditelja dece sa smetnjama u razvoju“**. Tim sastavljen od zdravstvenih i pravnih stručnjaka iz Crne Gore i Srbije pripremio je tekst ovog dokumenta i obučio lekare i drugo zdravstveno osoblje za njegovu primenu. Obuka je održana poslednje nedelje februara 2016. godine u Baru, Beranama i Podgorici.

➤ **Napori Centra za prava deteta da i u sportu postoji mehanizam za prevenciju i sankcionisanje nasilja prema deci i da i u ovom sistemu imamo celovitu i efikasnu zaštitu dece usvajanjem novog Zakona o sportu** od strane

Skupštine Republike Srbije (“Sl. glasnik RS”, br. 10/2016). Ovim Zakonom se unapređuje zaštita dece od nasilja u sportu, zlostavljanja i zanemarivanja tako što je zabranjena svaka vrsta zloupotreba, zlostavljanja, diskriminacije i nasilja prema deci. Bliže uslove o načinima prepoznavanja oblika zlostavljanja, zloupotrebe, diskriminacije i nasilja nad decom sporazumno propisuju ministar nadležan za sport i omladinu, ministar unutrašnjih poslova, ministar nadležan za pravosuđe i ministar nadležan za zdravlje.

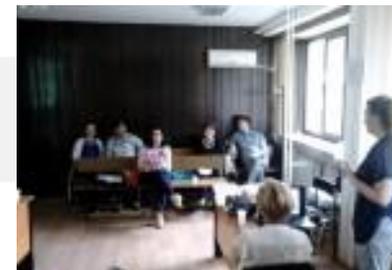
➤ Tokom 2016. godine Ministarstvo pravde, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, UNICEF i Centar za prava deteta nastavili su implementaciju

projekta „**Unapređenje prava deteta kroz jačanje sistema pravosuđa i socijalne zaštite u Srbiji**“, koji finansira Evropska unija.

• U okviru projekta, a u periodu od 22. do 26. februara održan je trening „Kako do pravosuđa po meri deteta - Učešće dece u građanskim sudskim postupcima i procena najboljeg interesa deteta“. Na treningu je 14 učesnika osnaženo za sprovođenje informativnih sesija za sudije, advokate i predstavnike

centara za socijalni rad.

• Informativne sesije realizovane su i u partnerstvu sa Pravosudnom akademijom, a u cilju povećanja razumevanja položaja i potreba deteta u građanskim sudskim postupcima i unapređenja prakse učešća deteta u istim.

• U periodu od 6. maja do 28. oktobra organizovana je **91 informativna sesija** na temu „Kako do pravosuđa po meri deteta – učešće dece u građanskim sudskim postupcima i procena najboljeg interesa deteta“.

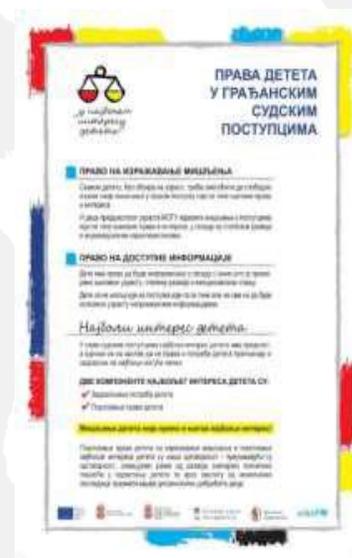

Na informativnim sesijama bilo je **831** učesnika i to:

- 213 sudija osnovnih sudova,
- 46 sudija viših sudova,
- 156 sudijskih pomoćnika,
- 282 predstavnika centara za socijalni rad,
- 104 advokata,
- 30 predstavnika drugih institucija.

• Za potrebe održavanja pomenutih informativnih sesija pripremljen je i odštampan promotivni materijal „**Prava deteta u građanskim sudskim postupcima**“ koji je distribuiran svim višim i osnovnim sudovima i centrima za socijalni rad u Srbiji.

- U okviru pomenutog projekta objavljene su **"Smernice za učešće deteta u građanskim sudskim postupcima i procenu najboljeg interesa deteta"**. Namera je da ove smernice sudijama koji sprovode postupke koji se odnose na decu pruže pouzdan oslonac za pravilno tumačenje i primenu zakonskih propisa koji se tiču učešća deteta u sudskom postupku putem izražavanja mišljenja i primene principa najboljeg interesa deteta. One predstavljaju set praktičnih uputstava za rad i svojevrsne alate čijom se primenom obezbeđuje da dete u punoj meri i sa što manje trauma učestvuje u sudskom postupku i da svaka

preduzeta radnja, mera i aktivnost suda, kao i odluke koje sud donosi budu u skladu sa principom najboljeg interesa deteta. Primena smernica može doprineti povećanju efikasnosti sudskih postupaka i pružanju delotvorne pravne zaštite.

- U okviru pomenutog projekta objavljene su i **"Smernice za postupanje centara za socijalni rad u kontekstu građanskih sudskih postupaka koji se tiču prava i interesa deteta"**. Njihov cilj je da stručnim licima u centrima za socijalni rad pruže oslonac za uspešno ostvarivanje procesnih uloga i zadataka koje imaju u građanskom sudskom postupku. One predstavljaju set praktičnih uputstava za rad i svojevrsne alate čijom se primenom obezbeđuje da centri za socijalni rad prepoznaju pravozaštitnu potrebu i pokrenu odgovarajuće sudske postupke, kao i da na valjan način ispune naloge suda, doprinoseći na taj način

efikasnosti sudskih postupaka i pružanju delotvorne pravne zaštite pravima i interesima deteta.

- Kao doprinos izgradnji pravosuđa po meri deteta u Srbiji jedan deo pomenutog projekta

predviđa i unapređenje kapaciteta postojećih pružalaca besplatne pravne pomoći u oblasti zaštite prava deteta, posebno u oblasti zdravlja, obrazovanja i socijalne zaštite. U tom smislu **formirana je mreža pružalaca besplatne pravne pomoći za prava deteta pod koordinacijom Centra za prava deteta.** U ovom momentu mreža obuhvata 36 pružalaca besplatne pravne pomoći iz raznih gradova/mesta u Srbiji. S ciljem unapređenja kapaciteta članica mreže u oblasti zaštite prava deteta **održana su četiri treninga:**

• 23. maja održan je trening s ciljem upoznavanja članica sa konceptom prava deteta i međunarodnim standardima u ovoj oblasti. Predavačica na treningu bila je prof. dr Nevena Petrušić;

• 24. juna, s ciljem unapređenja i sticanja komunikacijskih veština i znanja u radu sa klijentima, a s posebnim akcentom na komunikaciju sa detetom, održan je drugi trening. Trenerica na obuci bila je Dragana Ćuk Milankov;

• 26. septembra održan je trening radi jačanja kapaciteta članica mreže o pravima i odgovornostima deteta u obrazovnom sistemu i zaštiti od nasilja.

Obuku su vodile Biljana Lajović i Marija Petrović.

• 21. i 22. novembra predstavnici mreže učestvovali su na treningu čija je tema bila Zaštita prava deteta putem strateške parnice u Moldaviji, Ukrajini i Srbiji. Cilj

obuke je bio da se učesnici upoznaju sa konceptom strateške parnice na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou, pro bono praksom i kako i na koji način kroz stratešku parnicu voditi kampanju. Trening su vodili predstavnici Međunarodne mreže za prava deteta (CRIN), a u organizaciji Save the Children International.

- od 8. do 10. decembra održan je trening radi upoznavanja članica mreže sa ulogom i nadležnostima

centra za socijalni rad u građanskim sudskim postupcima. Na treningu su učesnici imali priliku i da se upoznaju sa temom javnog zastupanja i zajednički kreiraju plan aktivnosti s ciljem promocije rada mreže i zagovaranja za besplatnu pravnu pomoć prilagođenu deci. Obuku su vodile Aleksandra Čalošević, Ranka Vujović, Slađana Radulović i Milena Golić Ružić.

➤ Centar za prava deteta je formalizovao svoj rad na polju pružanja usluge pravnog savetovanja u oblasti prava deteta. **Pravni saveti i/ili informacije u cilju zaštite prava deteta daju se svakog utorka i četvrtka u periodu od 12.00 do 14.00 časova telefonskim putem na brojeve: (011) 32 86 690, 32 86 700.**

➤ U trećem kvartalu započeta je realizacija projekta **“Unapređenje intersektorske saradnje u zaštiti dece od nasilja”**, koji se sprovodi u saradnji sa UNICEF kancelarijom u Beogradu kao deo projekta “Zaštita dece od nasilja i promovisanje inkluzije dece sa smetnjama na zapadnom Balkanu

i Turskoj”. Projekat je usmeren ka jačanju i izgradnji kapaciteta intersektorskih timova koji rade na zaštiti dece od zlostavljanja i zanemarivanja u 12 odabranih opština/gradova u Srbiji: Subotica, Vrbas, Novi Bečej, Sremska Mitrovica, Aleksinac, Svrlijig, Knjaževac, Zaječar, Kraljevo, Trstenik, Paraćin i Vrnjačka Banja.

Tokom meseca jula održani su pripremni sastanci sa lokalnim timovima u Nišu, Kragujevcu,

Novom Sadu i Beogradu. S ciljem međusobne razmene iskustava iz dosadašnje prakse i dogovora o načinu i dinamici daljeg rada organizovan je 24. novembra sastanak u Nišu, a 13. decembra u Kragujevcu.

➤ **Na sednici Skupštine Centra za prava deteta održanoj 28. aprila izabran je novi saziv Upravnog odbora:** dr Viktorija Cucić, dr Veronika Išpanović Radojković, Biljana Lajović, Martina Petrović i Slađana Radulović iz reda zaposlenih u Centru.

U novi saziv Nadzornog odbora izabrane su: Marija Petrović, Milena Banić i Tanja Bogićević.

Članovi Upravnog odbora za

predsednicu Upravnog odbora Centra izabrali su dr Viktoriju Cucić, dok je za predsednicu Centra izabrana dr Ivana Stevanović.

➤ **Na sednici Upravnog odbora Centra za prava deteta održanoj 9. juna 2016. godine usvojeni su Strateški plan Centra za prava deteta 2016 – 2020. godine**

i Operativni plan Centra za prava deteta za 2016. godinu.

Strateški plan Centra za prava deteta 2016 – 2020. godina je publikovan, a njegovu izradu i štampu podržala je organizacija Save the Children International.

➤ Dana **6. aprila u Centru za prava deteta je sprovedena prva nadzorna provera sistema menadžmenta kvalitetom.** Tokom prve nadzorne provere nisu utvrđene neusklađenosti i sertifikacionoj komisiji je predloženo da izdati sertifikat o usaglašenosti sistema menadžmenta kvalitetom sa standardom SRPS ISO 9001:2008 ostane važeći.

➤ U skladu sa zaključkom Odbora

za pravni sistem i državne organe i Programom javne rasprave o Nacrtu Građanskog zakonika, **Centar za prava deteta dostavio je primedbe, predloge i sugestije na Nacrt Građanskog zakonika.** Takođe su Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja **dostavljeni komentari i sugestije na Nacrt zakona o zaštitniku prava deteta,** a sa kojima su predstavnici ovog ministarstva upoznali članove Saveta za prava deteta. Na ovaj način dat je doprinos boljem uređenju predloženih rešenja značajnih za ostvarivanje prava deteta.

➤ **Predstavnici Centra za prava deteta izradili su dve**

**stručne analize na temu
Zloupotreba dece u političke
svrhe - Analiza postojećih
propisa i pravnih standarda
i Maloletničko pravosuđe i
zaštita dece žrtava krivičnih
dela, dece žrtava seksualnog
iskorišćavanja i seksualnog
zlostavljanja i dece svedoka.**

Tekstovi su pripremljeni u okviru projekta „Jačanje kapaciteta Zaštitnika građana za pokretanje zakonodavnih inicijativa kroz partnerstvo sa civilnim društvom“. Izrade ovakvih i sličnih analiza su zajednički prijavili Užički centar za prava deteta i Centar za prava deteta na konkursu koji je raspisala Kuća ljudskih prava.

➤ Tokom 2016. godine predstavnici Centra su učestvovali na:

- sednicama Saveta za prava deteta grada Beograda,

- sednicama Odbora za rad, socijalna pitanja, društvenu uključenost i smanjenje siromaštva Narodne skupštine Republike Srbije,

- sednici Saveta za prava deteta Vlade Republike Srbije.

➤ Postojeća baza zakona Republike Srbije relevantnih za oblast prava deteta obnovljena je zakonskim tekstovima usvojenim u periodu januar - decembar 2016. godine, pa se tako sada na stranici

http://cpd.org.rs/home/relevantno_zakonodavstvo_srbije_u_odnosu_na_prava_deteta.html

nalaze nazivi i linkovi ka punim tekstovima 96 zakona koji se u celosti ili u delovima tiču dece.

➤ **Članovi Dečjeg informativno kulturnog servisa - DX nastavili su svoj rad i u 2016. godini.**

Budući da se Republika Srbija nalazi u procesu izveštavanja pred Komitetom za prava deteta, rad DX u ovoj godini bio je fokusiran na upoznavanje dece i mladih sa stanjem prava deteta i značajem izveštavanja. Zbog toga, članovi Dečjeg informativno kulturnog servisa - DX uz podršku Centra za prava deteta i u saradnji sa

organizacijom Save the Children International pripremili su informativnu brošuru

sa nalazima iz "Izveštaja o stanju prava deteta u Republici Srbiji iz ugla dece i mladih" koji se nalaze u Drugom i trećem periodičnom izveštaju o primeni Konvencije o pravima deteta; nalazima iz Drugog i trećeg periodičnog alternativnog izveštaja o primenu Konvencije o pravima deteta u Republici Srbiji (2008-2014) i osnovnim

informacijama o procesu izveštavanja pred Komitetom za prava deteta.

➤ Članovi DX-a su za svoje vršnjake organizovali i održali 8 radionica s ciljem informisanja o procesu izveštavanja pred Komitetom za prava deteta, glavnim nalazima iz Alternativnog periodičnog izveštaja i "Izveštaja o stanju prava deteta u Republici Srbiji iz ugla dece i mladih" koji se nalaze u Državnom izveštaju.

Radionice su održane za: učenički parlament srednje Drvne škole, članove klubova Centra za socijalno preventivne aktivnosti GRiG koji okupljaju decu sa smetnjama u razvoju, učenike Osnovne škole "Ivan Milutinović", decu i mlade članove BIMUN-a (Belgrade International Model United Nations), učenike srednje škole "Artimedia", "V beogradske gimnazije" i za učenike Druge ekonomske škole.

Na radionicama je učestvovalo 200 dece i mladih. Radionice su organizovane u okviru projekta "Institucionalna podrška razvoju organizacije" koji se realizuje u saradnji sa organizacijom Save the Children International.

➤ Članovi Kluba za zdrave promene i DX-a su 20. oktobra organizovali zajedničku radionicu „Predstaviću vam kako se osećam sada“. Na održanoj radionici članovi ova dva kluba imali su priliku da kroz igru podele iskustva i zajedno razmotre sa kojim se izazovima mladi danas susreću.

➤ Povodom obeležavanja 27 godina od usvajanja Konvencije o pravima deteta, Dečji informativno kulturni servis (DX) i mladi iz BIMUN-a (Belgrade International Model United Nations) održali su zajedničku tribinu.

Na tribini se diskutovalo o aktivnostima same dece u praćenju ostvarivanja sopstvenih prava, kao i o pravima deteta i preporukama za njihovo unapređenje. Tom prilikom Klub DX je predstavio Izveštaj o ostvarivanju prava deteta u Republici Srbiji iz ugla dece i mladih i njegove ključne nalaze.

➤ **Organizacija Save the Children International je organizovala letnju školu u Strugi u Makedoniji**

u periodu od 20. do 25. juna 2016. godine, gde su članovi grupe DX imali priliku da

razmene svoja iskustva sa vršnjacima iz Moldavije, Ukrajine i sa Kosova kroz druženje i učešće na radionicama o odgovornom korišćenju informacionih tehnologija, kako da iskoriste najbolje što im internet pruža; kako da ostanu bezbedni u online svetu.

Tokom letnje škole govorilo se i o temama koje su imale za cilj razvoj svesti kod dece i mladih o značaju prevencije i zaštite dece

od zlostavljanja i diskriminacije.

➤ **Članovi DX-a učestvovali su na radionici održanoj 29. septembra 2016. godine u organizaciji Međunarodne organizacije rada.** Na radionici su zajedno sa članovima Panela mladih savetnika Zaštitnika građana dali svoje komentare i predloge za dopunu "Liste opasnih poslova za decu".

Radionicu su vodili profesor Medicinskog fakulteta Petar Bulat i Milica Đorđević iz kancelarije

Međunarodne organizacije rada u Srbiji.

Nakon radionice održane u Centru za prava deteta, **članovi DX-a su učestvovali i na okruglom stolu koji je održan 7. novembra 2016. godine u Beogradu.** Na okruglom stolu članovi DX-a preneli su svoje utiske i zaključke sa radionice radnoj grupi MOR-a, koja izrađuje "Listu opasnih poslova za decu".

➤ **Članovi kluba DX su napravili svoj YouTube channel: Klub DX – grupa dece i mladih pri Centru za prava deteta,** na kojem je objavljen kratak [dokumentarni film](#) koji su mladi iz DX –a pripremili, kao i [Informativni prilog o aktivnostima Kluba](#) nastao u okviru emisije "Informator za mlade".

➤ **Članovi DX-a su 20. decembra posetili Svrtište za decu u Beogradu.** Tom prilikom članovi su zajedno sa decom iz svrtišta pripremali novogodišnje čestitke. Deca i mladi iz grupe DX su za decu iz svrtišta pripremili i male poklone koje su im tom prilikom uručili.

